

Beste Noortje,

Dank voor je email van 11 juni waarin je de voorzet tot een beginselprogramma aankondigde en vroeg hoe we dit als De Linker Wang ontvangen hebben. Onze reactie heeft even geduurd, vanwege vakanties en ook omdat het verdere gesprek hierover pas na de verkiezingen plaatsvindt. Maar hierbij alsnog onze eerste reactie!

Allereerst willen we aangeven dat we ontzettend blij zijn dat er begonnen is het ideologisch fundament van de combinatie GL-PvdA vast te leggen door de kern van het politiek denken en handelen te beschrijven. Natuurlijk zijn er al de nodige stukken over koers geschreven. Maar vaak zijn dit stukken met een politiek-beleidsmatige insteek ('waar koersen we op?'). Een beginselprogramma daarentegen moet vooral de vraag beantwoorden 'waar koersen we vanuit?': wat is de grondslag voor onze politieke stellingname?

Dat doet dit stuk, maar het doet meer dan dat. En eigenlijk is dat direct een belangrijk kritiekpunt op 'tijd voor solidariteit'. Het stuk bestaat uit drie onderdelen die bij elkaar horen, maar daardoor veel meer bevatten dan een beginselprogramma. Onzes inziens is het beter het beginselprogramma te beperken tot het wat tijdlozere deel waarin de kernwaarden die ten grondslag liggen aan het politiek denken en handelen zijn geïdentificeerd en beschreven. Grofweg deel 1 en deel 2 van het stuk.

Deel 3 – de analyse van de tijd waarin we leven – is waardevol en noodzakelijk, maar meer tijdgebonden en wordt beïnvloed door 'events' en is daarmee veranderlijk. Events beïnvloeden echter niet de kernwaarden waar GL-PvdA voor staat. Het beïnvloedt enkel welke van de waarden we meer of minder benadrukken.

Ons advies is daarom dit deel géén onderdeel te maken van het beginselprogramma, maar de analyse steeds te herijken als grondslag voor een nieuw verkiezingsprogramma. Goed als het Wetenschappelijk Bureau/Instituut van de gefuseerde partijen dit structureel doet.

Wat voor deel 3 geldt, geldt nog zwaarder voor deel 4: hier worden een soort lange termijn beleidsintenties beschreven, een soort ideaal. Dit ideaal hoort volgens ons niet thuis in een beginselprogramma. We zien dit meer als een uitwerking van de combinatie van de kernwaarden en de maatschappelijke analyse. Daarmee zijn dit een aantal lange lijnen die de hoofdlijn voor een verkiezingsprogramma vormen. Het toekomstbeeld dat geschetst wordt, wordt sterk gekleurd door de actualiteit. Dat is niet erg, maar hoort niet thuis in het beginselprogramma.

Deel 5, dat over de partij zelf gaat, past wat ons betreft dan wel weer prima in het beginselprogramma. Goed om je identiteit als partij vast te leggen!

Ten aanzien van de inhoud van het beginselprogramma willen wij voorstellen een 'waarde' toe te voegen en één van de nu voorgestelde waarden aan te passen.

De waarde die wij voorstellen toe te voegen is de waarde 'zelf aanpakken': linkse politiek is vaak sterk gericht op de staat als 'oplosser' van problemen. Wij geloven dat groene en linkse politiek het niet alleen van de overheid moet verwachten ('sturing van bovenaf'), maar principieel moet streven naar oplossingen 'van onderop': initiatieven van burgers die eigen verantwoordelijkheid nemen. In zorg voor elkaar, in zorg voor de natuur, in democratisering. Het gaat dan om 'eigen verantwoordelijkheid' en 'burgerschap'. Termen die misschien erg CDA-achtig klinken en die GL-PvdA willen vermijden.

Maar de bijbehorende waarden zouden naar onze mening mede de kern van het politiek denken en handelen van GL-PvdA moeten zijn. Wij zijn de partij van de 'aanpakkers'. De mensen die knelpunten en problemen zien en zelf de handen uit de mouwen steken om te helpen die op te lossen. Van het groen maken van onze straat, van energiecorporaties, van woningcollectieven, van de zorg voor kwetsbare mensen, van het samen vieren en het samen gedenken. Wij zien de bewoners van Nederland het liefst als creatieve, betrokken burgers die van aanpakken weten. Waar het kan, boren we deze maatschappelijke krachten aan. Waar het nodig is stimuleren we deze¹.

Kijkend naar de waarde 'een gezonde planeet' valt ons op dat de verwoording toch sterk antropocentrisch is. Het begint met 'de natuur heeft waarde in zichzelf, los van het nut voor de mens'. In de zinnen die volgen wordt het 'nut voor de mens' centraal gesteld. Volgens ons zou het krachtiger zijn te stellen dat we medebewoner van deze aarde zijn en de verantwoordelijkheid hebben ruimte te geven aan het andere leven op aarde. Omdat het in zichzelf waarde heeft (inderdaad!).

Nogmaals, het is fijn dat er stappen gezet zijn en dat het stuk er nu ligt. We zien er naar uit om de WB's en anderen binnen de partij hierover in gesprek te gaan en dat wat voor ons echt van waarde is – je zou kunnen zeggen dat wat voor ons 'heilig' is – steeds verder uit te laten kristalliseren.

Namens het bestuur van De Linker Wang,

Tjeerd de Jong
Voorzitter

¹ Overigens is op dit punt ook nog wel wat te zeggen in de analyse van 'de tijd waarin we leven'. Dit stuk kent een sterk sociaal-economisch perspectief, met een beschrijving van de invloed van de economische ontwikkeling op de samenleving. Dit perspectief klopt, maar is te beperkt: we missen het perspectief van de sterke sociaal-culturele veranderingen: secularisatie, individualisering en immigratie hebben een grote impact gehad op ons 'samen leven'. Dat betekent dat er nieuwe verbanden nodig zijn. Waar het kan van onderop, waar het nodig is met actieve bemoeienis van de overheid.